VII Bb
14041
Kranj. ist. z. fale

List 1. Tečaj LVII.

NOVICE

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 6. januvarija 1899.

Vabilo na naročbo „Novic“.

Leto se bliža svojemu koncu in bliža se čas, da se bodo čitatelji zopet morali odločiti, kake liste najsi naroče za bodoče leto. Ker se je zadnji čas slovensko časopisje močno pomnožilo, ni to več lahka stvar.

„Novicam“ ni treba razvijati svojega programa, ker je že dovolj znan. Njih program je znani stari slovenski program, katerega so se držali dr. Bleiweis, dr. Costa, dr. Toman in Svetec katerega zastopnik je sedaj dež. odbornik ces. svetnik Murnik in kateremu so „Novice“ bile zveste v najteavnejših časih. Hodile bodo nekako srednjo pot in boja ne bodo iskale, a vendar odločno branil slovensko narodno stališče proti vsakomur.

Pogajale se bodo odkritosrčno za najširšo in neposredno volilno pravico, kakor so se dosedaj najdosednejše izmej vseh slovenskih listov, ker so prepričane, da bodo postavodajni zastopi tem bolje izražli pravo mnenje naroda, čim bolje bo vsem stanovom omogočeno, izražati ob volitvah svoje mnenje.

Smatale bodo za svojo nalogo, zagovarjati koristi srednjih in nižjih stanov. Posebno pozornost bodo oračale na koristi našega kmeta in doslej popolnoma zapuščenega obrtnika. Ta dva stanova sta stera našega naroda. Posebno kmet nima pri nobenem narodu tacega pomena, kakor pri našem. Naš kmet ni samo tisti, ki druge stanove preskrbuje z živežem, temveč najboljši možje našega naroda so se rodili v kmetskih hišah, naši najboljši pisatelji, učenjaki, politiki so največ iz kmetskih hiš, tako da lahko rečemo, da je kmet rešil našo narodnost.

V mestih je pa najvažnejši obrtni stan. To je jedini nezavisni stan, na katerega se moremo Slovenci znašati, zato je pa dolžnost slovenskih politikov in časopisov, da ne pozabljajo koristi tega stanu. Slovenski obrtniki nimajo doslej svojega strokovnega lista. Z ozirom na to in po inicijativi gosp. es. svetnika Murnika, ki nadzoruje list, posvečevale bodo „Novice“ v prihodnje posebno pozornost obrtnikom in obrtniškim zadevam in pričakujejo, da se jih obrtniki tesno oklenejo.

„Novice“ bodo v novem letu v jedrnatih in stvarnih člankih pojasnjevale vsa politična vprašanja. Posebno pozornost bodo obračale kakor dosedaj slovenskim in slovanskim vprašanjem. Poganjale se bodo z isto odločnostjo za narodno jednakopravnost in narodne pravice avstrijskih Slovanov, kot so se vedno v njih polstoletnem obstanku.

Skrbele bodo pa tudi za pouk kmeta in obrtnika. Pri tem mislijo posebno pozornost obračati novim najdbam ter so si pridobile več izvrstnih sotrudnikov, v prvi vrsti ces. svetnika Murnika in obrnika M. Kunca. V poučnem in zabavnem delu bodo skrbele za primerno poučno in zabavno gradivo.

Splošno se bodo „Novice trudile v novem letu vsestranski zadovoljiti svoje čitatelje, do katerih se obračajo s prošnjo, da jim ostanejo zvesti v novem letu in še kaj novih naročnikov pridobe.

Dolžnost je pa, da izrekamo koncem leta tudi zahvalo vsem sotrudnikom in jih prosimo naj nam ne odreko svoje pomoči v novem letu. Posebno bi nam bilo ustreženo s kratkimi poročili o dogodkih po Slovenskem, kar se lahko sporoči na dopisnici.

Izhajale bodo „Novice“ v dosedanji obliki in obsegu tudi v novem letu in cena jim ostane stara in sicer za ljubljanske naročnike v tiskarni prejemane: za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr. Po pošti prejemane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača za celo leto 40 kr. Naročnino se pošilja: **Blasnikovi tiskarni v Ljubljani.**

Politiški oddelek.

Pravico hočemo.

Novo leto nam je prineslo vsakovrstnih vestij o kritičnem položaju sedanjega ministerstva, toda te vesti nas niso vznemirile ni najmanj. Temu se ni čuditi, saj se razmere niso čisto nič premenile, odkar je na krmilu sedanja vlada. Ta se sicer naslanja na desnico, vlada pa še vedno po starem sistemu. Radi tega nam je tudi precej vse eno, kako ministerstvo je na krmilu, ker mi ne zahtevamo nikakih koncesij in ne potrebujemo nobenih milostij, mi zahtevamo samo to kar nam gre, pravico. Tej je posvečen ves naš boj, tej služimo z umom in srcem in tej bomo služili do zadnjega diha.

Seveda niso vsi ljudje jednakih mislij o tem, kaj je pravično in kaj ni pravično, toda naše sveto prepričanje je, da nepravične in nemoralne razmere v katerih žive v tej državi razni narodi in razni stanovi in za to se trudimo in se bomo z vsemi močmi trudili, da se te razmere predrugačijo, da se urede po načelih pravice in morale.

Ali je to pravično, kakor so razdeljene narodne pravice v državi? Nemci in Madjari so gospodarji, drugi narodi pa jim morajo delati tlako. Nemški in madjarski jezik imata vse pravice, drugi pa jih imajo veliko manj ali celo nič. Nemci in Madjari imajo vse polno sredstev za kulturo in gospodarsko izobraženje, Slovani pa na mnogih naših krajih niti ljudskih šol nimamo, tako da moramo zaostajati, da si ne moremo pomagati naprej in se ne moremo iznebiti železja duševne in gospodarske odvisnosti, ampak smo izročeni na milost in nemilost našim nasprotnikom, keteri izsezajo pohlepne kremplje po naši zemlji in nam hočejo vzeti najdražje naše svetinje.

Ali je to pravično, kakor so razdeljene politične pravice? Večina prebivalstva v naši državni polovici je slovenske narodnosti ali v državnem zboru so zastopniki slovanskih narodov v manjšini in pridejo do večine samo, če se jim pridruži kaka nemška stranka. Večina 18 milijonov duš nima toliko zastopnikov, kakor manjšina 8 milijonov, pač pa iste dolžnosti. Slovani plačujemo večino davkov, Slovani dajemo veliko večino vojakov, zastopnikov pa nimamo toliko, kakor nemški narod.

Ali je to pravično, kakor so razdeljene politične pravice mej posamezne stanove? Srd prešine človeka, ako pomisli, da sede v državnem zboru poslanci, katere je volilo pet ali šest veleposestnikov, poleg poslancev, kateri zastopajo pol miljona duš! Kaj naj rečemo o tem, da imajo kacih 50 nemških veleposestnikov 10 poslancev v kranjskem deželnem zboru, vsi drugi prebivalci pa skupaj 26, kaj naj rečemo o tem, da ima slovenska tretjina prebivalstva v štajerskem dež zboru 8 zastopnikov, nemški dve tretjini pa jih imajo 52, kaj naj rečemo, da ima slovenska dvetretjinska večina na Goriškem v dež. zboru samo 10 zastopnikov, italijanska manjšina pa 11?

Ali je mar to pravica, kakor je urejen gospodarski ustroj? Kmet in obrtnik, meščan in delavec morajo nositi ogromna bremena, ne da bi vlada kaj storila zanje, vsled česar se denar vedno bolj kupiči v posameznih rokah in obožajovajo najširji sloji prebivalstva. Država skrbi samo za razvoj velekapitalizma. Hoteč na ta način paralizovati upliv rastoče omike in razširjenih političnih pravic, dobro vedoč, da je siromaštvo najbolje sredstvo za dosego tega smotra.

To ni pravica — to je vnebovpijoča krivica. Nasproti tej krivici stojimo mi na stališču, da imajo vsi narodi, vsi državljani in vsi stanovi popolnoma jednake pravice tako v narodnem, kakor v političnem in v gospodarskem življenju ter zahtevamo, naj država utesni razvoj velekapitalizma in naj uredi gospodarski ustroj tako, da bode vsaka rodbina imela toliko, aa bode lahko brez skrbi izhajala in da bodo vsi njeni člani zavarovani za vse slučaje.

Narediti hočemo konec stakanju kapitala v posamičnih rokah, in individuvalno gospodarstvo zlasti obrtnika in kmeta ter najproduktivnejših stanov, utrditi in zagotoviti.

Sveto naše prepričanje je. da je to pravično in moralno. Krivičnega ne zahtevamo ničesar. Mi hočemo pravico — to pa popolno in neprikrajšano, a kakor smo se borili za njo v minolih desetletjih, tako tudi v novem leta, a nebo naj blagoslovi naše delo. Bog in narod!

Politični pregled.

§ 14. Na starega leta dan je dunajski uradni list priobčil važne naredbe, katere je bila vlada izdala s pomočjo cesarskih naredb po § 14, ker jih državni zbor ni pravo-

časno rešil. Na ta način je vlada uveljavila nagodbeni provizorij in budgetni provizorij za dobo treh mesecev, kvoto pa je določil cesar in sicer za celo leto 1899. Nemci tolmačijo ustavo tako, da poraba § 14 v tacih slučajih ni dovoljena in hočejo zaradi teh naredb predlagati naj se ministerstvo obtoži.

Cesarjevo sporočilo dež zborom — ni našlo pri slovanskih poslancih prijaznega odmeva. Avtonomija dežel in ravnopravnost se v tem sporočilu omenjati tako mimogrede, tako površno in obvezno, da se zlasti nezadovoljnosti Čehov ni čuditi. V deželnih zborih, zlasti v češkem, se bo o tem sporočilu še mnogo govorilo. Zdaj so zasedanja pretrgana in zato vlada mir, toda to je mir pred viharjem. Čehi groze vladi naravnost z opozicijo in ta grožnja ni prazna, kajti češki volilci so bili že poprej z oportunizmom njihovih poslancev nezadovoljno, zdaj so pa to še bolj, ko jim je ces. sporočilo povedalo, da na uveljavljenje češkega drž. prava sedaj še misliti ni.

Hrvatska. — David Starčević ki je bil doslej pristaš koalirane opozicije, je izstopil iz nje in se je pridružil takozvani stranki „čistih pravašev“, katero vodi dr. Frank,

Ogerska. — Mej ministerskim predsednikom baronom Banffyjem in načelnikom narodne stranke posl. Horanskim je bil v torek dvoboj na samokrese. Kakor ni bil pri tem dvoboju nihče ranjen, tako tudi ni čisto nič uplival na politične razmere. Vlada se proti ustavno. Parlament ni dovolil ne pobiranja davkov ne izplačevanja, a vlada dela prav tako, kakorda jej je dal parlament dotično dovoljenje, samo eksekucije je ustvila. V parlamentu nadaljujejo stranke, nasprotujoče vladi obstrukcijo, tako da je nemogoče vsako delo, a začela so se tudi pogajanja radi kompromisa, tako da Banffy naposled vendar odstopi.

Češki minister deželan. — Češki listi poročajo, da bo v kratkem imenovan jeden čeških poslancev ministrom za češke zadeve.

Steinwender. — Ustanovitelj in večletni vodja nemške nacijonalne stranke dr. Steinwender je izstopil iz kluba in bržkone odloži tudi mandat za drž. zbor. Ako odstopi, bo žrtev nemškega radikalizma. Steinwender je odločen nasprotnik Schönererjeve stranke in njene taktike. Vsled dogodb na veljaškem shodu pred Božičem, na katerem je Steinwender rekel, da pojde prej s Slovenci ali s socijalnimi demokrati kakor s Schönererjanci, se je Steinwender odločil, da apeluje na svoje volilce. Priredil je shod v Beljaku, a tam so mu volilci samo z večino osmih glasov izrekli zaupanje. V drugih krajih se volilci še niso izrekli, a občno mnenje je, da Steinwender ne dobi znatne večine na svojo stran in da se bo moral poslanstvu odpovedati.

Nemčija. — Berolinski trgovci so razposlali po Danskem okrožnico, v kateri obsojajo iztiravanje Dancev iz Nemčije, seveda ker se boje trgovinskih posledic. Sploh pa priznavajo čedalje širši sloji, da je politika iztiravanja velika budalost Govorilo se je tudi, da je vsled tega nastala kriza v pruskem ministerstvu in da odstopi minister Koller, a poročila so se dementovala.

Pomiloščenje v Italiji. — Kralj Umberto je za novo leto izdal naredbo, s katero se ali deloma ali popolnoma pomilosti nad 2700 političnih kaznjencev, nista pa pomiloščena prouzročitelja lanske revoluoije v Milanu socijalna demokrata Turati in De Andreis. S to anuncitijo ni prav za prav nobena stranka zadovoljna in bo vsled nje bržčas ministerstvo Pelloux moralo odstopiti.

Obrtnija.

V pospeševanje obrtnosti.

Leta 1892. je trgovinsko ministerstvo sprožilo veliko akcijo v pospeševanje obrtnosti. Ta akcija je sicer jednostranka in ne zagotovi obrtništvu tistega, po čemur najbolj hrepeni, vzlic temu se pa nikakor ne sme podcenjevati, ker jej je namen, povzdigniti notranjo moč obrtništva in ga okrepiti za konkurenčni boj, kar ni male važnosti.

Mej tistimi korporacijami, ki so se začete akcije najkrepkeje oprijelo, spada trgovinska zbornica v Libercah na Češkem, glede katere je treba pripomniti, da ima uprav velikanskih denarnih sredstev na razpolaganje. Ta zbornica je od 1893. l. žrtvovala 30.000 gld. za nakup motorjev in strojov ter drugih pripomočkov za malo obrtništvo in priznati se mora, da je s tem veliko dosegla. Izkušnje, katere je zbornica naredila pri tem delu, so jo napotile, da je storila korak nadalje in povodom cesarjeve vladarske petdesetletnice ustanovila „zavod za pospeševanje obrtnosti“, kateri je bil dne 8. decembra slovesno otvorjen,

Krajevne razmere so v Libercah take, da je bil tamkaj ta zavod nujno potreben. V tako velikem okrožju kakor je pod Liberce spadajoči severni del Češke, kjer je obrtnija močno razvita ter mnogoštevilno zastopana in kjer je tudi veliko veleindustrije, je na vsak način za izdatno pospeševanje obrtnosti potreben nekak osrednji zavod, ker le tak zavod daje jamstvo, da se vrši pospeševanje po gotovem načrtu, da se vrši sistematično.

Dasi je naravno, da je c. kr. tehnologični obrtni muzej, kateremu je poverjena tehnična stran pospeševanja male obrtnosti — in samo o tej se tukaj govori — posvečeval prav severnemu delu Češke največjo pozornost, je vender umevno, da je upliv tehnologičnega obrtnega muzeja, čigar sedež je na Dunaju, že vsled zemljepisne oddaljenosti omejen. To pa toliko bolj, ker ni osebne zveze mej obrtniki in vodstvom tehnologičnega muzeja. Osebna seveda trajna dotika je pa toliko važnejša, ker mora tak zavod biti rokodelcu pomočnik in svetovalec v vseh zadevah obrtnega življenja, kar je vsled oddaljenosti mej Dunajem in mej kraji na deželi ter vsled okornosti mnogih rokodelcev le jako težko in le polovičarsko doseči.

Zavod, kateri je ustanovila trgovinska zbornica v Libercah ima jako širok delokrog. Zbornica je za zavod priredila in to z znatnimi troški, kacih tisoč štirijaških metrov obsezajoče štiri nadstropja visoko poslopje, katero je razdeljeno v dva oddelka.

V prvem oddelku se nahaja takoimenovana „dvorana malih obrtnikov“. Tu je prirejena stalna razstava vsakovrstnih motorjev, orodij, strojev, polfabrikatov in surovin. Namen tej razstavi je, seznanjati obrtnike s tehničnim napredkom, njihovih strok ter jim predočiti, kar

*

je zanje najkoristneje in najbolje, ako hočejo svojo obrt spopolniti. Razstava ni morda kaka zbirka starih stvarij kakršne se nahajajo po muzejih, nego zbirka najnovejših stvarij, ki so se obnesle. Radi tega se razstavljeni predmeti tudi čestokrat menjavajo, a posebno se glede na to, da se razstavijo fabrikati prve vrste. Razstava obseza dve veliki dvorani in razstavljeni so poleg motorjev tudi stroji za lesno obrt, za kovinsko obdelovanje, za mehanično stroko, za čevljarstvo, za krojaštvo, za knjigoveštvo za izdelovanje kartonaž i. t. d. Sedaj je razstavljenih 150 predmetov v vrednosti 70.000 gld.

Razstava naj služi jedino le praktičnim potrebam. Ker se je o praktični vrednosti razstavljenih predmetov prepričati le ako se rabijo, preskrbljeno je, da se večje število predmetov nekajkrat na teden resnično rabi. Obrtniki imajo priliko, da s stroji in z orodji sami poskusijo dolati, da dobe na ta način samostojno sodbo o gospodarski vrednosti in rabljivosti razstavljenih strojev. Vsi ti stroji se gonijo z električno silo.

Drugi oddelek zavoda obsega mojsterske tečaje. Trgovinsko zbornico liberško je pri ustanovitvi teh tečajev vodila misel, da uvedba stroja v malo rokodelsko obrtovanje se zamore pesrečiti in more obrtniku koristiti samo tedaj, če se njegova splošna izomika kakor tudi tehnična spretnost poviša. Temu naj služijo rečeni tečaji, kateri dajejo rokodalcu priliko, da popolni svoje strokovno znanje in svojo splošno izobrazbo. Mlad mojster dandanes nima prilike, kjer bi se mogel strokovno izobraziti. Kot vajenec se ni dosti naučil, zlasti ne tistega, kar je rokodelcu potrebno, da zamore samostalno delati in kaj resnično dobrega narediti, saj navadno niti dotični mojster ni imel te strokovne izomike. Vajenec postane pomočnik in kot tak gleda samo na to, da kaj zasluži, za drugo se dosti ne briga, dokler ne postane samostojen mojster. Takrat spozna, da je njegova strokovna izurjenost, jedino orožje. katero ima za boj proti produkciji na debelo, proti tovarniški produkciji, pomankljiva in nezadostna. Ta pomankljivost se nanaša tako na teoretično, kakor na tehnično stran dotičnega rokodelstva in po vsi pravici trde najboljši poznavalci razmer, da izgubi rokodelec sad njegove delavnosti in marljivosti največkrat radi tega, ker je premalo izobražen, splošno in strokovno, ker je nesposoben preračuniti svoje troške in določiti ceno svojemu izdelku, ker je tudi prvi in poglavitni vzrok nezdrave konkurence mej obrtniki samimi.

Na liberškem zavodu naredili so doslej mojsterske tečaje za čevljarstvo in stavbno mizarstvo, to pa z ozirom na obrtne razmere v tem okraju, v katerem se nahaja 6832 čevljarskih in 3873 stavbno mizarskih obrtovanj. V čevljarski tečaj se sprejme za sedaj samo po 10 obiskovalcev, v stavbnomizarki tečaj pa po 10 obiskovalcev, to pa zaradi tega, da se zagotovi kar mogoče največji učni uspeh.

(Konec sledi.)

Kmetijstvo.

Neuspehi pri svinjereji.

Svinjereja bi donašala veliko lepše dohodke, da se toliko ne zanemarja in da se tolikrat ne vrši napačno. Najglavnejše napake pri svinjereji, zaradi katerih imajo sninjerejci velikokrat dosti škode, so naslednje:

Živali za pleme se ne izbirajo dosti skrbno. Najlepši prašički se prodajajo, ko bi se prav morali izrediti in porabiti za pleme. Tudi se ne misli na to, da bi se za pleme jemali prašički tedaj, kadar so svinje najbolj plodovite. Večkrat se za pleme jemljejo prasički od svinj katerih plodovitost že pojema. Pri izbiranju mrjascev se nič ne gleda, če je dober za plemenitev in če se mrjasec kupuje, kupi se tisti, ki je najcenejši.

Občine imajo preslabe mrjasce. Občine ne gledajo dovolj na to, kakšen je občinski mrjasec in kako se ž njim ravna. Tudi na to se ne gleda, da bi v občini bilo dovolj mrjascev.

Mrjasce in svinje prezgodaj rabijo za pleme: Pravi čas za porabo je, ko spolnijo najmanj deset mesecev. Rabijo se pa svinje že s 4 ali 5 meseci in mrjasci s 6 meseci. Take plemenske živali ostanejo vedno slabe in prasci od njih ostanejo slabi in majhni.

Prašici se premalo gibljejo. Prašiči, ki se debele, morajo biti na miru, a plemeni iz zlasti breje svinje, se morajo slednji dan dovolj gibati, sicer se preveč odebele, imajo le malo prašičkov (in še ti so slabi), ter nimajo mleka.

Doječe svinje se preslabo krmijo. S tem same pešajo in prašički se ne rede. Prašički potrebujejo vsak dan veliko in dobrega mleka, da močno rastejo, zato se mora svinji dajati dosti jesti; seveda ne takoj prve dni potem, ko je imela mlade.

Ne zadošča, da se krmi s krompirjem, zeleno krmo, repo, kuhenjski ostanki itd., kakor je že navada, temveč se ji mora dajati tečnejša jed, kakor na debelo zmlet oves, ječmen ali rž z mlekom ali siratko, pa tudi otr bi.

Prašički se prezgodaj odstavljajo. Mnogi jih odstavljajo že čez tri tedne, ko bi morali sesati najmanj šest tednov.

Pozneje se prašički preslabo krmijo. Ko prasički nehajo sesati, se ne smejo slabo krmiti, temveč potrebujejo do starosti šestih mesecev dobro krmo. Skrbno se mora nanje gledati. Dosti se morajo gibati na zraku, v hlevu imeti čedno, določeni čas jim je dajati jesti in to najmanj štirikrat na dan, preveč se jim ne sme dati na enkrat. V hlevu mora biti prava toplina, suho in gosto nastlano. Dajati se jim mora precej časa neposneto mleko, šele čez nekaj časa posneto, veliko pozneje pa šele kislo mleko, debelo zmleto žito, ječmen, lanene preše in siratka. Če se ne gleda dosti na prasičke, ko se odstavijo, rasto počasi, postanejo stisnjeni in hrbet jim stoji

kvišku. Če so vedno le v hlevu, pridruži se pa še več boleznij, za katerimi pogine mnogo prašičkov.

Za stare plemenjake se ne skrbi dovolj. V hlevu imajo nečedno, slabo nastlano, dostikrat se gnoj ne izkida ali nepopolnoma, korita se dosti ne osnažijo, ne gleda se na to, če je preveč vroče ali mrzlo, če imajo prašiči vodo, kadar hodijo na pašo.

Svinjaki so napačno zidani. Tu se največ zakrivi. Prašiči žive v zastrupljenem zraku na gnijočih tleh v temoti, pote se poleti in prezebajo po zimi, Svinje se poškodujejo, kadar so breje, ob vogle in slabo narejenih duri Miši in podgane jih nadlegujejo in napadajo jih trihine in vranični prisad. Naj se še tako dobro krmijo, vendar pri taklh razmerah vse nič ne izda.

Reja in debelenje prašičev se smatra za stranski posel. Opravljajo to le ženske, moški se za vse nič ne brigajo. Gospodinje pa imajo že tako preveč dela in ne morejo dosti gledati na prašiče. Prepuščajo stvar poslom, misleč, da je za to vsaka še tako neumna dekla dobra. Če gre slabo, se pa tolažijo s tem, da pri prašičih nimajo sreče, ali da se sploh reja prašičev ne izplača.

Poučni in zabavni del.

Vodnikova nevesta.

(Češki spisal V. Beneš-Tiebirsky. — Poslovenil D. P.)

Nemara četrt ure za Kresejnim stala je nekdaj ob Ogrinih valovih samotna ribarska koča. Njene štiri stene bile so zbite iz močnih hrastovih tramov in notri nekdaj z glino polepene, toda sedaj videl bi potnik samo razpokena bruna, oplahnjena s snegom in dežjem brezštevilnokrat. Slamo na strehi bi jedva kdo poznal: za prst visoko bila so porasla z mahom. Gospodarju ni bilo treba slame kupovati za popravljanje. Tudi je ni kupoval in gotovo tudi njegov ded ne. Iz kratka, bila je to koča kakoršnih je še v naših dneh premnogo na deželi. Danes jih imenujejo tisti, katerim je Bog mnogo podelil, kajže in njih lastnike kajžarje.

Stare, vekovite jelše in vrbe skrivale so kočo v svoj temnozeleni, tužni plašč, kakor bi hotele zakrivati uboštvo, ki je od nekdaj tu prebivalo. Ali so jo zakrivali zato, da bi vže od daleč naznanjale, da je pod njimi neveselo živeti? —

Toda ni bilo treba jelšam in vrbam ribarnico za Kresejnim zastirati, tam sicer niso merili srebrnikov po mernikih, niti žene niso nosile z zlatom obrobljenih in bogato s čipkami pretkanih modercev, a stari Rokos, ki je podedoval kočo po roditeljih, dosedaj ni hodil prosjačit, če tudi to za tistih dob ni bila taka sramota kot danes in še ni živel tak narod, kateri izganja iz durij poštene prosjake, babice ob berglah ter jih podi s psi.

Božjega blagoslova imel je dovelj na stara kolena in dve takovi prepelici kakor je bila njegova Voršilka, bi še preživil. Marsikateri bogati kmet ponujal ji je že davno pol svojega imetka in z imetkom, s sto merniki, tudi svoje srce.

Rokos bi bil lahko dal ribam pokoj, lep izmenek bi bil dobil. „Vajaj mi mora k pogrebu grmeti, a ne cepi bušiti in kure kokodakati, ko me bodo nosili iz koče. Vidili bodete, da mi pridejo vse moje ribe na pogreb“, smejal se je, ako mu je kdo stavil take ponudbe. — „In doslej še ni plaval osemnajstkrat led po vodi, kar se je narodila Voršilka, a rajna žena je pravila, da pride vodnik po nevesto, ako bodo pred dvajsetim njenim letom ji hoteli odvzeti zeleni venec in ga zameniti s pečo. Rotila me je žena na smrtni postelji in ne smem ji pri spominu na njo pri njenem večnem miru, poslednje prošnje odreči.“

Voršilka bila je vesela, da se je zopet za čas iznebila nadležnih snubačev. Saj je tako rada pri starikavem očetu, do smrti se ni hotela od njega ločiti. Kdo pa bi ji bil pravil o ljudeh, kateri so davno pred njo živeli, kojih steze, posute s trnjem in gladežem še niso Ogrini valovi splahnili? Komu bi se vrgla v naročje, čegavo lice bi poljubljala, ko bi je ne bilo dovoljeno počivati na očetovih prsih — teh starih, vernih, na katerih najbolje odpočiva glava otroka?

„Ko umrem, Voršilka moja, a me pokopljejo na pokopališču, kaj ne, da ostaneš pri očetu in mu bodeš gospodinjila mesto mene? Vem, da me bodeš nadomestovala. da bodeš očetu tolažnica, angelj miru v tužnih dneh. In vedno bode proti večeru mati gledala na Voršilko z zvezd in se radovala, ko si je dobro dete izgojila“, pravila je mati hčerki, ko je pokašljavala in čutila, da je blizu konca svojega potovanja. — In kaj te nabrekle jelše in te vrbe, katere so kakor starci klanjali svoje glave do valovja? —

Te so ji prirastle k mlademu srcu. Ko so šumevale za mraka svoje tužne speve, samo pod njimi poleg te lesene hiše čutila se je doma. In ko se je ž njimi družilo še šumenje valova, temno, strašno in zopet mirno kakor šepetanje, tedaj se ni vedla kaj, da bi ne zapela. Toda to ni bila pesen, ki očaruje po svoji čilosti, kojo si zajučka bujna, šegava mladež v neskrbnem življenju, namreč bili so to samo besede na šumenje jelš, golčanje valov in njih šepetanje — verni odjek teh nemih in vendar tako pretresajočih zvokov, da jim pri tajnim duhom prisluškuje dovzetno dete prirode.

Ogrini valovi zanašali so Voršilčin spev daleč k Labskim pragom in dalje z Labo za gore, v tuje kraje kjer vže ne razumejo čeških zvokov.

To so nekako poslušali ti dečki iz sosedstva, ko se je razlil pod jelšami pri ribarski koči čarobni njen glasi In starejši hodili so za res, da bi slišali ono čudno dekle katera nikdar z nikomur nič ni imela, nikogar ni pogledala in ako je kam prišla, jedva da je govorila. A ti sestarli sosedje spominjali so se, če tudi niso več verovali v vsake bajke, pripovedk mladih let, katere jim je pravil uže davno pokopani stari ribič o povodnih deklicah, ko je

vabljajo s čarobnim petjem junake, lepe mladeniče k sebi, odnašajo jih globoko pod vodo v mramorne palače, zadušijo jih tam in jih metajo včasih zopet na površje valov. Tega sicer niso verovali, a vendar jih je tresla zima, stanujoča kri jela se je bujneje po žilah poganjati, a nekaki čar vabil jih je k reki, k jelšam dalje. „Kaj, ko bi to bilo kaj takega? Njih lica so sicer vsehla, davno so izgrbila mlado srčnost, toda vrag veruj to, so pravili, a ko se je stemnilo in ko je mrak pokrival dolino, so se vračali domov.

A dečkom se ni ljubilo na posteljo v temno sobico, mnogi bi bil rad to milo pevko pritisnil na prsi, da bi vsesal v sebe njene čarobne glase, ki so vreli iz Voršilčinih ustnic in svojo dušo utešil, ali še bolje razburil?

Dečki se niso bali vodnih deklet, kdo ve, ne bi se li posrečilo kakšni vili jih izvabiti v svoje naročje. Gotovo bi prihiteli bliže, da so videli, ko tega ne poje ribčeva Voršilka, ko je to pesen onih krasnih devic, ki globoko pod vodami prebivajo v veličastnih, steklenih palačah, in v svojem objetju pripravljajo smrtnim ljudem slasti, o kojih niti ne sanjajo, in potem — — — . Na konec so jedva mislili. Niti spomnili se ne bi v plameneči razburjenosti, da se dvignejo njih trupla na vrh Ogre, da jim ne zvonijo k pokopu in jih pokopljejo nekje v kotu pokopališča. —

Bliže k hiši, k starim, nabreklim jelšam si vendar niso upali. Spevi Voršilčini bi bili umolknili, v druge bi njena pesen več ne zvenela po dolini, koja tekmuje s šumenjem jelš in golčanjem valov. V sobico bi se zaprla in v svoji postelji pevala zvezdam.

Častili so jo, kakor se le redkokedaj častijo mladi ljudje v cvetu mladosti in brezuzdni bujnosti — Voršilke so se nekako bali. —

Bila je vabljiva cvetlica, ki je vznikla na bregu Ogre. Revna roka revne matere jo je zalivala in pestovala v svež, krasen cvet, kakoršen je lilija, na ko je belih listih ne vidi pozorno oko niti pege in roka se takorekoč boji, jo utrgati in oplesti ž njo nedolžno glavicò Ali je bila bolje podobna onemu cvetu Vesne, zgodnemu otroku Cvetene*, ki se razcveta pod zeleno, bujno travo in z vonjem vablja potnika k svojemu skrivališču?

Gradščanski dvor ne trebal bi se sramovati Voršilke starega Rokosa, če tudi je imela le platneno krilo, srajco in prost, lanen robček okoli labudovega vratu..

„Nebo ne pozablja siromakov, če tudi jih z zlatom ne zasipavlje“, pravil je kresejnski ribič,

II.

Tiho je tekla Ogra. Kakor kristal je bila njena gladina prozorna.

Na bregu pri ribarnici sedel je zamišljeno stari Rokos. Danes bi se mu jedva lov posrečil, a ob takem čase je prijateljem ribičem, kateri so si izvolili vodo za nevesto in hrastov čolnič za mehko, postlano posteljico, tužno. Tako tiho nemara ni bilo danes v ribičevih prsih, kakor so se valili ti valovi s tajnim šumenjem v daljavo O tem je svedočilo njegovo lice, na katerem se je v jasnih obrisis kazala razburjenost, katera je prešinila včasih vse njegovo telo.

Rokos proziral je z bistrim, sokolovim očesom reko do dna, kakor da išče v duhu nekako skrivnost, ki se globokeje in globokeje pogreza v Ogrine tolmune.

Toda to niso bili oblaki besnih zlob, kateri so se preganjali na njegovem visokem, časom razoranem čelu. Nekaj časa sem so se nanj usadili sledovi skrbij in muk življenja, ki so bili podobni njegovemu čolnu, ko ji je bil z mogočnim lancem ob starodavno vrbo privezan in ko ji se vedro više vzpenje in takoj zopet v brezdno pogrezava, ako se mirna Ogra razburi.

Kaj je revež pretrpel, predno so se mu bedra ukrivila in se mu lasje spremenili v srebrne niti. Kakor pelin so bili dnevi njegovega potovanja trpki in grenki. Njegova mladost mu je spletla trnjeve vence, bodeče, pod katerih težo je uže mnogo kateri neredkokrat dokrvavel.

Koliko je siromak preživel let — žalostnih, brez tolažbe — predno si je mogel privesti v hišo družico, vrno Leničko, privesti jo pod nabrekle jelše in vekovite vrbe, katere so zastirale okoli in okoli njegovo kolebko z zelenim, tužnim zagrinjalom! — O tem ne ve nikdo povedati, le voda šepeče to in stoletna debla ob njej. Le tem je bedoval, le njim je potožil svoje gorje, in tedaj je vedno Ogra močneje zašumela, in jelše, katere je sadil njegov ded, gotovo uže prognjite, so glasneje zašepetale odgovoreč mu: Njegova Lenička bila je iz velike kmetije, deset let se je protivila roditeljem, pravila, da skoči v vodo ako jo privedejo z drugim nego Rokosom pred oltar. Desetkrat so se pokrili vrhovi s snegom, desetkrat so odletele lastovice, njegove jedine družice v ribarnici za pomladnih in poletnih večerov, a ko so v jednajstokrat vračala Vesna in pokrila s svatbenim oblačilom gore, katere so na levo obrokovale dolino, po koji se pretaka Ogra, tedaj je Rokos v prolje zajuckal. Saj si je vedel nevesto na svoj dom, Patečkovo Leničko. Dosti dolgo se je uže trapil in hranil denar po grošu pristradan. Vse je dal svojemu tastu za dete. Na Patku se ni smel preje oglasiti, predno ni hrastova mizo pokril s srebrniki.

„Uže v kolebki igrala je Lenka z beliči, a sedaj naj bi jo dal oče v ribarnico, da se za nekoliko vinarjev plazi od vasi k vasi? — Ne, tako se ne zavržem, da bi hči najbogatejšega seljaka na Patku postala vlačuga, in da bi nekdaj njeni otroci svojega dedka obrekovali in ga proklinjali! — Ribiček ne sme več čez moj prag, kakor z mernikom srebrnikov, preje ž njim Patečki Březina ne govori“, kregal se je trdi oče nevestin.

In njegovo dekle se ni hotelo omožiti, deset let je čakalo, dokler ni prišel Rokos iz ribarnice z denarjem in jo odvedel. Toda uže ni več cvetela, imela je uže čez trideset let, ovenela je v teku teh dolgih — dolgih deset let trapnega čakanja. Pri vodi je sicer nekako okreval. toda bila jo podobna drevescu, katero majhen vetrič za ziblje do korenin. In vendar je bil Rokos vesel, ko jo je pritisnil k svojim prsom, tedaj je juckal in pel

da mu je grlo jedva zadoščalo. In njegova žena bleda kakor senca se pomikajoča, se je tiho smehljala, za jedini njen smeh bi bil nemara ribič poljubil ves svet, tudi svojega tasta, kateri se nikdar več ni prikazal k njim, toda tudi Rokos k njemu ne. Dvanajst let preživel je ž njo v ribarnici in z Voršilko, jedinico, katero so mu prinesli črni vrani, ki so se selili v gozde v nižavah.

(Konec sledi.)

Novice.

— **Osebne vesti.** Uredništvo uradne „Laibacher Zeitung“ je prevzel prof. Anton Funtek. — Častnima papeževima komornikoma sta imenovana prof Tomo Zupan in prof. Anton Zupančič. — Rudniški zdravnik v Idriji dr. Stverak je imenovan višjim rudniškim zdravnikom, asistent v ljubljanski dež. bolnici dr. Karfik pa rudniškim zdravnikom v Idriji. — Pravni praktikant pri celjskem okrožnem sodišču dr. Ivan Cvetko je imenovan avskultantom.

— **Cerkvene vesti** Kanonično vmeščeni so bili čč. gg. Jurij Drnovšek na Žabnico, Janez Piber na Boh. Bistrici in Fr. Avsec na Brusnico.

— **Društvo „Pravnik“ v Ljubljani** ima 9. januvarija v „Nar. domu“ svoj občni zbor.

— **Goriški dež. glavar goriški** grof Ivan Caronini se je odpovedal glavarstvu in je odložil tudi mandat za deželni zbor. Storil je to, da prepreči sprejetje vladne predloge o ustanovitvi deželnega šolskega zaloga za Goriško.

— **Dijaška in ljudska kuhinja ljubljanska** je imela 28. decembra svoj občni zbor, na katerem so bile voljene v odbor gospe I Fleischmann, Frančiška Hoffmann, Josipina Kos, Hedvika pl. Radics, Ivana Supančič in gospč. Ivana Recher ter gg Oroslav Dolenc, Avgust Drelse, Jakob Kavčič, Ivan Naglič, F. Regnart, dr. Jos. Stare, vitez Zitterer, I Zupančič in J. Žitnik. V minolem upravnem letu je bilo oddanih skupaj 254 576 porcij. Dohodkov je bilo 12.630 gld., a da so se mogli pokriti vsi stroški, moralo se je od glavnice porabiti 1100 gld. Društveno premoženje znaša 3414 gld. 43 kr. 21 revnim dijakom se je dajala hrana brezplačno.

— **Ravnopravnost pri graškem nadsodišču.** Po pol leta trajajočem boju za ravnopravnost slovenskega jezika pri nadsodišču v Gradcu dosegli smo Slovenci popoln uspeh. Principijalni razsodbi najvišjega sodnega in kasacijskega dvora se je graško nadsodišče brez odpora uklonilo. Dne 29. dec. se je vršila prva razprava po tej razsodSi in je odvetnik dr. Hrašovec brez ovire govoril v slovenskem jeziku in so se tudi njegovi predlogi zapisali slovenski.

— **Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta** je imelo 27. decembra svoj občni zbor. Ljubljanski trgovci so društvu naklonili 1500 kron, knezoškof ljubljanski pa mu je podaril 100 kron. V društveno vodstvo so bili izvoljeni Ant. Žumer, predsednik, Fr. Gabršek I. podpredsednik, Jož. Cepuder II. podpredsednik, Juraj Režek, tajnik, Jakob Dimnik, blagajnik, Franc Črnagoj, Eng. Gangl, Jakob Furlan in Janko Likar odborniki,

— **Jubilejski darovi za družbo sv. Cirila in Metoda.** Poslali so dalje: Č. g. prof. dr. Svetina pri Ljubljančanih nabranih in deloma že objavljenih 53 gld, 10 kr. — Gorenjski Begunjci 5 gld. — S Prema č. g. žnpnik Nikolaj Križaj 5 gld. in g trgovec Valentin Repinc 1 gld. — Č. g. Vid Janžekovič, kapelan v Čadramljah, 1 gld. — Č. g. Martin Narobe, župnik v Zapogah, 1 gld. — Iz Hrušice pri Podgradu 7 gld. 36 kr, in sicer so darovali gg. dekan Rogač in kapelani Logar, Klun in Strnad po 1 gld., nadučitelj Vajšel in S. J. po 50 kr. drugo pa Mohorjani in tarokisti. — Grajski Mohorjani po č. g. župniku Janezu Oblaku 6 gld. 60 kr. — Moška podružnica v Kamniku 10 gld. kot dar ondotne okrajne posojilnice — Č. g, Rozman iz Rakitne 2 gld. — Č. gosp. Franc Gartner, mestni kapelan v Ormožu, 12 gld, katere je nabral na odhodnici občepriljubljenega g kontrolorja Fr. Kranjca. — Č. g. Karol Čik, kapelan v St. Jerneju, kot odkupnino od novoletnih voščil 1 gld. — Iz Žaline 8 gld 50 kr, in sicer so darovali gg.: Josip Novak 5 gld, Josip Javornik 3 gld. in Josip Svetina 50 kr. — Č. g Josip Novak, kapelan v Metliki, 2 gld. — Gdč. Fanica Burkeljčeva v Radečah 3 gld.. 2 gld, je iz nabiralnika, po kroni sta pa darovala gg žel. uradnika Tomec in Knajzel. — Po slavni „Goriški tiskarni“ zbirko 10 gld. 50 kr, podarjeno od sarajevskih Slovencev, zbranih na „Adićevem“ večeru — Gg profesorji kranjske gimnazije 8 gld 50 kr, katere so podarili: dr. Fr. Perne 2 gld., dr. J Žmavc 1 gld 50 kr., A. Dokler, Fr. Novak, Mil. Pajk, dr. Jos. Tominšek in X po 1 gld. Moška podružnica v Idriji 38 gld. 63 kr. — Po gdč. učiteljici Reziki Strle v Gorjah 4 gld. 35 kr., katere so dali: č. g župnik J Ažman 1 gld., č. g. kapelan Godec 50 kr. iz nabiralnika pri Moravcu 2 gld 30 kr. in pri Crnetu 55 kr. — Slavno uredništvo „Slov. Naroda“ v Ljubljani zbirko 485 gld. 77 kr. — Vsem velikodušnim darovalcem vesele božične praznike, ter mnogo sreče in blagoslova v novem letu!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Umetniška razstava.** Po inicijatvi profesorja in akademijskega kiparja H. Gangla ter pod protektoratom ljubljanskega župana Hribarja, sestavil se je v Ljubljani odbor za prireditev prve slovenske umetniške razstave, katera bo jeseni l. 1899. v Ljubljani.

— **Na shodu v Brezjah** je drž. posl. Pogačnik poročal o delovanju drž zbora. Mej drugim je povedal, da je dosegel od poljedelskega ministerstva, da bo erar prodal gorenjskim kmetom vse planine, ki so po industrijalni družbi prišli v last verskemu zakladu, in sicer jih hoče prodati po nizki ceni in proti amortizovanju v 30 in 50 letih.

— **Umrl** je v Škofji Loki znani cerkveni podobar in slikar Ivan Šubic v 66 letu svoje dobe. Pokojnik je bil najmlajši član podobarske rodbine Pavla Šubica iz Poljan ter je okratil mnogo cerkva z oltarji, prižnicami in okviri. Pokojnik je bil oče dež. poslanca ravnatelja Ivana Šubica.

— **Nesreča** V soboto popoldne je 13letni Krevsov dečko v Škofji Loki po nesreči izprožil puško ter težko ranil domačega hlapca in obstrelil svo odraslo sestro

— **Hitra smrt.** Na sv. dan je v župni cerkvi v Senožečah med veliko mašo zadela kap kmetovalca Andreja Roliha iz vasi Potoče, da je takoj umrl.

— **Morilec cesaričen.** Luigi Luccheni sedi sedaj v temnici Težka ječa mu je neki vendar že nekoliko omehčala srce. Jetničar, ki mu prinaša pičlo hrano, pripoveduje, da so sledovi solz na njegovem obrazu. Toda kadar je jetničar pri njem, se vede možko in noče kazati nobene žalosti.

— **Dolžina železnic v Evropi.** Vse železnice skupaj so 1. januvarja 1898. bile dolge 263.145 kilometrov. Od teh imajo Ndmčija 48.116 klm., Francoska 41.342, Rusija 40.262, Anglija 34.444, Avstro-Ogerska 33.668, Italija 15.643, Španjska 12.916, Švedska 10.169, Belgija 5.904, Holandska 3 129, Rumunija 2880, Danska 2542, Portugal 2 358, Norvežka 1938, Grška 962, Švica 3646, Turčija 2554, Srbija 570. Ostalih 110 klm. odpade na Malto in drugo manje otočje.

— **Lakota na Ruskem** V pokrajini nagonski, permski, simbirški, saratovski in ufski je tudi letos beda silna. Da se odvrne huda lakota. bo morala vlada vsaj 5,600.000 stotov žita poslati v te kraje samo za ljudi, ne glede na krmo, ki jo potrebuju živina. Za setev bode treba vse dobiti od drugod, Da konji ne poginejo, je sklenila vlada, da jih preživi v velikih državnih plevih do začetka poljskih del

Beda po velikih mestih. Dne 13. decembra so našli na Dunaju 56letno postrežnico Terezijo Šavdi in njeno 13 letno hčerko Henrijeto, ki sta vsled glada že skoraj popolnoma oslabeli.

— **Čudna reklama.** V Ameriki je neki mlad trgovec obesil nad svojo prodajalnico tablo z naslednim napisom: „Dosedaj sem mogel prodojati dobro blago po tako nizki ceni samo zato, ker nisem bil oženjen ter mi ni bilo treba trošiti za ženo in otroke. Smatram si svojo dolžnost, da obvestim občinstvo, da to v bodoče ne bode več tako, ker se nameravam oženiti Vsled tega opozarjam občinstvo, naj si nakupi pri meni blaga še sedaj, ko še nisem oženjen

— **Cerkev se je podrla** Strašna nesreča se je dogodila v cerkvi v Sevirnju okrajo Kostroma. Ravno med božjo službo se je podrl del cerkvenega oboka, kar je povzročilo nepopisen strah. Vse je drlo proti izhodu, Padlo kamenje je ubilo osem oseb, ranilo pa dvajset, med katerimi jih je osem težko ranjenih. Vrhu tega je poškodovanih osem gospej vsled gnječe na izhodu.

— **Mladi španjski kralj Alfonzo** se mora učiti tudi vojaške službe. Sestavila se mu je v ta namen iz samih plemenitih dečkov, kojih stariši živijo na dvoru kompanija, kateri mladi kralj zapoveduje in s katero se vežba. Ker pa še sam tudi vsega ne ve, stoji mu ob strani vojaški učitelj, kateri mu takoj pomaga v vsaki zadregi.

— **Lepo besedičenje.** Znano je, da so Kitajci v izrazih jako dvorljivi, ako govorijo ali pišejo osebam, ki so starejše ali bolj čislane. Ako piše mlajši brat starejšemu, mora začeti tako-le: „Da bi bil deležen vseh blagoslovov človeškega življenja, to je najiskrenejša želja tvojega neumnega mlajšega brata.“ Naslov se mora glasiti: „Mojemu visokemu blagohotnemu starejšemu bratu, ki je na lestvici častij dosegel najvišji klin.“ Pismo sklene: „Podpisani, Tvoja najpokornejša opica, vzdiguje svoje roke proseče k Tvoji visokosti, da se poniža in se približa ob priložnosti bednim razvalinam moje kočice.

— **Otroka ustrelil.** Huda nesreča se je zgodila dne 5. decembra pri Štefanu v Važenbergu na Koroškem. Domači sin je čistil staro puško, ne da bi pogledal, da je puška nabasana. Pri mizi je sedel tudi 2 leten otrok. Ko je sin za nekoliko časa stopil iz sobe, pride hlapec v izbo in prime za puško. V tem se puška sprži in zadene omenjenega otroka tako nesrečno v prsi, da je takoj obležal mrtev. Pri takih stvareh je treba vedno največje previdnosti.

— **Jubilejni trojčki umrli.** Ubogemu tkavcu Richterju v vasi Rumburg so se rodili 2. dec. na dan cesarjevega jubileja trojčki, katerim je bil cesar krstni boter in katere so krstili Franc Jožef, Rudolf in Albreht. Te dni sta Albreht in njega mati umrla

Za bolne na pljučah, vratu, krhlju in nadušljivem!

Kdor hoče svojo bolezen na pljučah ali vratu ali naduha, tudi vže zastarela, enkrat za vselej zgubiti, naj pije

čaj za kronične plučne in vratne bolezni.

od A. Wolffskij, — Tisoče zahvalnih pisem za čudovito moč tega čaja so na razpolago. — 1 zaboj za dva dni stane 75 kr. — Brožure se pošljejo zastonj. Samo pravi čaj se dobiva pri

A. Wolffskij, Berlin Nr. 37

Weissenburgstrasse 79.

Godba! Novo!

Trobentna ustna harmonika.

(Najnovejša velikanska iznajdba!) Skozi tako **izvrstno** narejeno trobentno-zvonkno-cev je glas **čudovito glasan** in **velikanskega utisa!** Vse dosedajno dalje presegajoč. Vsaki igralec na harmonika je vsled te **novosti razveseljen!** Posebno **ff. glasovi,** dvoglasni so **dolgotrajni.** Predejano je temu krasnemu glasilu **šolo,** po kateri **vsakteri takoj** najlepše koračnice, plese, pesni itd. igra. — **Časovna zabava** v dolgih večerih! **Za najlepše božično darile najbolj priporočljivo!** Cena z šolo, zabojem in pošto le **2** gld. **85** kr. Razpošilja se proti gotovini ali z poštnim povzetjem. Naslov naj bo **natančen.**

Oscar Eisenschmidt,

Musikinstrum.-Versandt-Export, Prag, Goldschmidgasse 4.

Loterijske srečke

V Lincu dne 31. decembra t. l.: 50, 55, 76, 79, 31.
V Trstu dne 31. decembra t. l.: 64, 70, 34, 68, 18.
V Pragi dne 4. januvarija t. l.: 48, 49, 72, 84, 69.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 16. decembra 1898. Pšenica gl. 10 80kr. rž gl. 9.— kr., ječmen gl. 7.— kr., oves gl. 6.50 kr. ajda gld. 8.50 kr., proso gld. 7.— kr., turšica gld. 5.50 kr. leča gld. 12.— kr., grah gld. 8.— kr., fižol gld. 10·— kr Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Najboljši prašek za živino

je **Barthelnovo klajno apno;** ono **prepreči lizavost** in **glodanje lesa, prepreči mehčanje kosti, prepreči hujšanje, naredi živino ješčo, ukrepi prebavljanje, pomnoži mleko** ter **jajca, naredi živino močnejšo** in **tvori trdo meso.** (95–4)

Za vsako žival neobhodno potrebno. — Popisi zastonj. — **Pošiljatve po 5 kg. kot poskus za 1 gld.**

Dalje je v zalogi **maža za vozove** (Sparwagenfett), **vaselin, olje za stroje** itd. po nizki ceni.

Miha Barthel in drug,
Dunaj X. Keplergasse št. 20.

Zahvale!

Spoštovani gospod!

Zahvaljam Vas, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prsni bolezni. Porabil sem jedno steklenico trpotćevega soka, kašelj in prsna bolezen mi je skoro prenehala. Pošljite mi takoj še tri steklenice Vašega izvrstnega trpotćevega soka, a zraven še tudi 2 zavitka čaja proti kašlju. Z velespoštovanjem

Vaš hvaležni
JAKOB SUPPAN.
V Divači, 19. oktobra 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich Saft), kateri deluje tako izvrstno proti kašlju, prsnim boječinam, hripavati, težkemu dihanju pa tudi za stare bolezni, dobiva se vedno svež v lekarni pri Zrinjskem, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg štev. 20.

Naj pazi vsakdo na varnostno znamka, ker samo tisti trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikolaja Šubiča Zrinjskega, hrvatskega bana.

Cena steklenici trpotčevega soka s točnim navodilom je 75 kr.

Razven trpotčevega soka je dobro rabiti proti kašlju tudi planinski čaj.

Cena jednega zavitka planinskega čaja proti kašlju je s točno pošiljatvijo 35 kr.

Oboje se pošilja vsak dan po poštnem povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj doda za poštni list in zabojček še 20 kr.

Lekarna pri Zrinjskem
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cénjeni gospod lekárnik!

Pred kratkim časom sem naročil od Vas jedno stéklenico krepilnih švedskih kapljie, naredile so meni in mojim znancem tako dobro, da Vas moram za to dobro zdravilo nájtopleje zahvaliti. Blagovolite mi za moje znance še tri steklenice po 80 kr. po poštnem povzetju poslati.

S spoštovanjem
VID ZANIĆ.
Modruš, dne 26. maja 1898.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želodčnim bolečinam, popravljajo prebavljenje, čistijo kri, krepijo želodec. Po teh kapljicah izginejo vse želodčne in črevesne bolezni, a dobi se dober apetit

Paziti je treba na varnostno znamko, ker samo tiste švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikolaja Šubiča Zrinjskega, hrvatskega bana.

Cena jedne steklenice krepilnih švedskih kapljic s točnim navodilom je 80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštnem povzetju.

Kdor pošlje denar naprej, naj doda za poštni list in zabojček 20 krajcarjev.

Lekarna k Zrinjskemu
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, katere znašajo 5 gld. in več, se pošiljajo poštnine prosto.

Zelo spoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesce vsled trganja in bolečin v kosteh. Precej, ko je začela rabiti Vaše »mazilo proti kostnim bolečinam« je vstala že čez tri dni, in danes hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč se Vam za to izvanredno mazilo ostajam

pokoren sluga
Bartol Lisički.
Strmec pri Stulici, 22. aprila 1898.

Mazilo proti kostnim bolečinam (Fluid) je prav dobro zdravilo proti trganju in zbodanju v kosteh, protinu, bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri prepihu i t. d. Mazilo krepi oslabele žile in krepi stare ljudi, ki trpijo slabost na nogah.

Vsaka steklenica mora imeti varnostno znamko t. j. sliko Nikolaja Šubiča Zrinjskega hrvatskega bana, ker samo tisto mazilo je iz moje lekarne, ki nosi to varnostno znamko na steklenici.

Cena jedne steklenice mazila proti kostnim bolečinam s točnim navodilom je 75 kr.

Pošilja se vsak dan po poštnem povzetju.

Kdor pošlje denar naprej, naj doda za poštni list in zabojček še 20 kr.

Lekarna pri Zrinjskem
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Vizitnice in kuverte s firmo

priporoča

J. Blasnik-ova tiskarna v Ljubljani.

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, še meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živcnih, srcnih, želodecnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

Odgovorni urednik: August Pucihar. — Tisk in založba: J. Blasnikovi nasledniki.